

CURTEA DE APEL CENTRU

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Teilor 4
e-mail: cac@justice.md, Tel.: /373 22/ 409 209
www.instante.justice.md

4-367/14-1655 16.08.15

*Curtea Constituțională
mun. Chișinău
str. Al. Lăpușneanu, nr. 28*

În cadrul Curții de Apel Centru se examinează cauza de contencios administrativ, al acțiunii înaintă de Năstase Andrei împotriva Comisiei Electorale Centrale, cu privire la anularea actului defavorabil.

Prin încheierea Curții de Apel Centru din 25 august 2025, a fost admisă cererea reprezentantului reclamantului Năstase Andrei, avocatul Sorin Corceac cu privire la sesizarea Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate.

Prin urmare, Vă expediem copia încheierii nr. 3-69/25 din 25 august 2025, cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate pentru a fi examinată conform competenței. Totodată, menționăm că aceasta urmează a fi examinată în termeni proximi, având în vedere natura litigiului care este unul electoral.

**Presedintele interimar al
Curții de Apel Centru**

Mîra Ghenadie

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA
Intrare Nr. 1818/2025
" 28 " august 2025

08:15

MD-2012, mun. Chișinău,
str. Alexandru cel Bun 51A, bir.21
tel mob.: /+373/ 691 66 709
e-mail: sorincorceacav@gmail.com

SORIN CORCEAC
Avocat

Curtea de Apel Centru
Judecător DI Andrei Cașcaval
dosarul nr. 3-69/25
(2-25117366-02-3-18082025)

de la reprezentantul reclamantului Andrei
Năstase, avocatul Sorin Corceac

CERERE

privind ridicarea excepției de neconstituționalitate

Prin prezenta, în corespundere cu art. 12/1 CPC (aplicabil speței prin prisma art. 195 Cod administrativ), solicit ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 53 alin. (1), (3) și (5) Cod electoral, nr. 325 din 08 decembrie 2022 în partea stabilirii plafonului general al mijloacelor financiare ce pot fi virate în contul „Destinat grupului de inițiativă” prin raportarea rigidă la veniturile bugetului de stat și la numărul alegătorilor, plafon care pentru anul 2025 constituie 57.564,07 lei, în pricina de contencios administrativ la acțiunea/contestația depusă de Andrei Năstase către împotriva Comisiei Electorale Centrale privind anularea în parte a actului administrativ individual defavorabil, și anume a hotărârii CEC nr. 3781/13.08.2025, în ceea ce privește sancțiunea avertismentului și obligația de virare a sumei de 115 576,65 MDL (pct. 5 și 6) din partea dispozitivă, care se referă la reclamantul Andrei Năstase și obligarea Comisiei Electorale Centrale să recalculeze plafonul cheltuielilor în baza rapoartelor corectate, care demonstrează respectarea limitelor legale; - suspendarea în parte, a executării actului defavorabil contestat în partea pct. 5 și 6, din partea dispozitivă care se referă la reclamantul Năstase Andrei, în contextul întrunirii condițiilor stabilite de Lege pentru ridicarea acesteia, și anume:

- a) Obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova.
- b) Excepția este ridicată de către reclamant și reprezentantul acestuia.
- c) Prevederile normelor contestate urmează a fi aplicate de instanța de judecată la soluționarea cauzei, astfel încât necesitatea ridicării excepției de neconstituționalitate se impune în vederea realizării drepturilor reclamantului.
- d) Nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Din aceste considerente solicit admiterea prezentei cereri și ridicarea excepției de neconstituționalitate în baza sesizării anexate la prezenta.

Anexă: sesizarea Curții Constituționale.

Cu respect,
Sorin Corceac, av.
25 august 2025

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

A. Autorul excepției de neconstituționalitate¹**A.1. Persoană fizică**

1. Nume **NĂSTASE**

2. Prenume **ANDREI**

3. Adresă (va fi anonimizată)

4. Telefon, e-mail (vor fi anonimizate)

5. Reprezentant (dacă este cazul)

1. Nume Corceac

2. Prenume Sorin

3. Adresă (va fi anonimizată)

4. Telefon, e-mail (vor fi anonimizate)

A.3. Instanța de judecată

1. Denumirea instanței de judecată/sediu **CURTEA DE APEL CENTRU**

2. Judecător/complet de judecată **Andrei Cașcaval**

4. Adresa instanței de judecată **mun. Chișinău, str. Teilor 4**

5. Telefonul instanței de judecată: **+/373/ 22 635-305**

e-mail-ul instanței de judecată: **cac@justice.md**

¹ Aici, autorul excepției de neconstituționalitate va alege rubrica relevantă, ștergându-le pe celelalte.

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun²

Pe rolul Curții de Apel Centru se află cauza de contencios administrativ nr. 3-69/25, intentată prin înaintarea la 16 august 2025 de către Andrei Năstase a acțiunii în contencios administrativ împotriva Comisiei Electorale Centrale, prin care s-a solicitat:

- anularea, în parte, a actului administrativ individual defavorabil, și anume a Hotărârii CEC nr. 3781/13.08.2025, în ceea ce privește sancțiunea avertismentului și obligația de virare a sumei de 115 576,65 MDL (pct. 5 și 6) din partea dispozitivă, care se referă la reclamantul Andrei Năstase;

- obligarea Comisiei Electorale Centrale să recalculeze plafonul cheltuielilor în baza rapoartelor corectate, care demonstrează respectarea limitelor legale; - suspendarea în parte, a executării actului defavorabil contestat în partea pct. 5 și 6, din partea dispozitivă care se referă la reclamantul Năstase Andrei.

În motivarea cererii reclamantul a indicat că, prin pct.5 și 6 din Hotărârea CEC nr.3781/13.08.2025, s-a aplicat sancțiunea avertismentului grupului de inițiativă pentru colectarea semnăturilor în susținerea candidatului independent la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova, domnul Andrei Năstase, desemnat de adunarea cetățenilor, pentru nerespectarea art. 54 alin. (6), lit. d) din Codul electoral nr. 325/2022 și pct. 66 din Regulamentul privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1185/2023, conform celor constatate în subpunctul 3.2 din partea motivată a prezentei hotărâri.

Totodată, s-a somat domnul Andrei Năstase, candidat independent la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova, în calitate de succesor de drepturi și obligații al grupului de inițiativă pe care l-a constituit, să verse în bugetul de stat suma de 115 576,65 MDL (contravaloarea declarată a veniturilor sub formă de proprietăți, bunuri, mărfuri, obiecte sau servicii gratuite sau în condiții mai avantajoase decât valoarea comercială), încasate sub formă de donații de la persoane fizice cu încălcarea art. 54 alin. (6) lit. d) din Codul electoral nr. 325/2022 și pct. 66 din Regulamentul privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1185/2023, fapt constat în subpunctul 3.2 din partea motivată a prezentei hotărâri, să informeze despre măsurile întreprinse până cel mai târziu la data de 16 august 2025, ora 17:00, și să prezinte documentele ce confirmă virarea în bugetul de stat a sumei menționate.

Comunicăm că prin hotărârea CEC cu privire la cererea de înregistrare a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova, domnul Andrei Năstase, din 22 iulie 2025, nr. 3672, a fost înregistrat grupul de inițiativă, în număr de **55 de persoane**, pentru colectarea semnăturilor în susținerea domnului Andrei Năstase în calitate de candidat la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova, desemnat de adunarea cetățenilor; a fost confirmat în calitate de conducător al grupului de inițiativă domnul Andrei Năstase, cu responsabilitatea de a ține evidența repartizării listelor de subscripție între membrii grupului de inițiativă; ... a fost dispus că grupul de inițiativă va colecta semnăturile susținătorilor până la data de 19 august 2025, inclusiv, în conformitate cu art. 65 și

² Această parte a formularului trebuie să conțină un rezumat al informațiilor pertinente referitoare la cauza dedusă judecării instanței de drept comun, i.e. instanței în fața căreia sau de care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate

113 din Codul electoral nr. 325/2022 și pct. 64 - 69 din Regulamentul privind constituirea și înregistrarea grupurilor de inițiativă, întocmirea, prezentarea și verificarea listelor de subscripție, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3641/2025.”

Demarând activitățile legale de acumulare a semnăturilor și înaintându-le la CEC pentru confirmare/validare, am realizat atât activități de acumulare a unor fonduri cât și de cheltuire a lor, prezentând rapoartele corespunzătoare, după cum se expune mai detaliat în cererea de chemare în judecată, doar că rapoartele se cereau permanent de a fi corectate, pentru a conveni exponenților CEC, care ne determinau să includem ca și remunerare și activitățile gratuite ale celor 55 membri ai grupului de inițiativă, ceea ce a atras stabilirea unei sume mari ca și cheltuieli, dar care nu au existat efectiv.

Totodată, în procesul formulării acțiunii și demarării activităților de judecare a ei au fost atestate premise pentru a declanșa procedura de declarare a neconstituționalității unor prevederi din Codul electoral, în partea referitoare la finanțarea grupurilor de inițiativă pentru susținerea unui pretendent la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova.

În special este vorba de următoarele reglementări legale, art.53 Cod electoral:

”(1) Plafonul general la nivel național al mijloacelor financiare ce pot fi transferate în contul cu mențiunea „Fond electoral”/„Destinat grupului de inițiativă” constituie 0,1% din veniturile prevăzute în legea bugetului de stat pentru anul respectiv.

(3) La stabilirea plafonului general al mijloacelor ce pot fi virate în contul cu mențiunea „Fond electoral”/„Destinat grupului de inițiativă”, Comisia Electorală Centrală determină coeficientul după formula: plafonul general al mijloacelor financiare pe țară calculat conform alin. (1) se împarte la numărul total de alegători din țară stabilit la data adoptării hotărârii prevăzute la alin. (2).

(5) Plafonul general al mijloacelor financiare ce pot fi virate în contul cu mențiunea „Destinat grupului de inițiativă” se stabilește de către Comisia Electorală Centrală prin înmulțirea coeficientului stabilit la alin. (3) la numărul maxim de semnături necesare a fi colectate de către grupul de inițiativă pentru susținerea unui candidat la o funcție electivă sau pentru inițierea unui referendum.”

Utilizând și conducându-se de aceste reglementări legale CEC a aprobat Hotărârea cu privire la stabilirea plafonului mijloacelor financiare ce pot fi transferate în contul „Destinat grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului independent la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova în cadrul alegerilor parlamentare din data de 28 septembrie 2025, nr.3666 din 19 iulie 2025, prin care a stabilit:

„Potrivit art. 53 alin. (1) – (3) și (5) din Codul electoral nr. 325/2022 și pct. 20 și 21 sbp. 1) și 2) din Regulamentul privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1185/2023, plafonul general la nivel național al mijloacelor financiare ce pot fi virate în contul „Destinat grupului de inițiativă” constituie 0,1% din veniturile prevăzute în legea bugetului de stat pentru anul respectiv; plafonul general al mijloacelor financiare ce pot fi virate în contul „Destinat grupului de inițiativă” se stabilește de către Comisia Electorală Centrală prin înmulțirea coeficientului stabilit de Comisie la numărul maxim de semnături necesare a fi colectate de către grupul de

inițiativă pentru susținerea unui candidat la o funcție electivă; coeficientul se calculează după formula: plafonul general al mijloacelor financiare pe țară se împarte la numărul total de alegători din țară stabilit la data adoptării prezentei hotărâri.

Astfel, conform art. 1 alin. (1) din Legea bugetului de stat pentru anul 2025 nr. 310/2024, modificat prin Legea nr. 188/2025 (publicată în Monitorul Oficial Nr. 379-380, art. 493 din 18.07.2025), veniturile la bugetul de stat pentru anul 2025 au fost aprobate în sumă de 75 932 486,3 mii de lei. Plafonul general la nivel național în mărime de 0,1% din veniturile prevăzute în legea bugetului de stat pentru anul 2025 constituie 75 932 486,30 lei.

În conformitate cu art. 113 alin. (1) din Codul electoral nr. 325/2022, pentru a fi înregistrat de către Comisia Electorală Centrală, candidatul independent prezintă liste de subscripție care conțin semnăturile a cel puțin 2 000 și cel mult 2 500 de susținători cu drept de vot. Prin derogare de la această prevedere, o candidată femeie prezintă semnăturile a cel puțin 1 000 și cel mult 2 500 de susținători cu drept de vot.

Ca bază de raportare pentru stabilirea coeficientului s-a luat plafonul general la nivel național de 75 932 486,30 lei împărțit la numărul total de alegători înscriși în Registrul de stat al alegătorilor, care la data de 19 iulie 2025 constituie 3 297 738, iar după efectuarea operației de împărțire, coeficientul rezultat este în mărime de 23,025627354 lei.

Prin înmulțirea coeficientului în mărime de 23,025627354 lei cu numărul maxim de 2 500 de semnături, necesare a fi colectate de către grupul de inițiativă pentru susținerea unui candidat la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova, obținem plafonul general al mijloacelor financiare ce pot fi virate în contul „Destinat grupului de inițiativă” în mărime de 57564,07 lei.”

Ca rezultat, am fost limitat la suma de doar 57564,07 lei maxim ce pot fi cheltuiți efectiv și real pentru a acumula un număr de 2500 de semnături.

Pe rolul Curții de Apel Centru se află spre judecare în fond cauza la cererea mea împotriva Hotărârii CEC nr. 3781 din 13.08.2025, dosarul nr. 2-25117366-02-3-18082025, judecător-raportor A. Cașcaval, în cadrul căreia am înaintat prezenta cerere de ridicare a excepției de neconstituționalitate.

Prin urmare, apreciez că reglementările legale citate contravin expres unor norme din Constituția Republicii Moldova, după cum mă voi expune mai jos.

C. Obiectul sesizării³

Subsemnatul, formulez prezenta sesizare privind verificarea constituționalității prevederilor art.53 alin. (1), (3) și (5) din Codul electoral nr. 325/2022:

“(1) Plafonul general la nivel național al mijloacelor financiare ce pot fi transferate în contul cu mențiunea „Fond electoral”/„Destinat grupului de inițiativă” constituie 0,1% din veniturile prevăzute în legea bugetului de stat pentru anul respectiv.

(3) La stabilirea plafonului general al mijloacelor ce pot fi virate în contul cu mențiunea „Fond electoral”/„Destinat grupului de inițiativă”, Comisia Electorală Centrală determină coeficientul după formula: plafonul general al mijloacelor financiare pe țară calculat conform alin. (1) se împarte la numărul total de alegători din țară stabilit la data adoptării hotărârii prevăzute la alin. (2).

(5) Plafonul general al mijloacelor financiare ce pot fi virate în contul cu mențiunea „Destinat grupului de inițiativă” se stabilește de către Comisia Electorală Centrală prin înmulțirea coeficientului stabilit la alin. (3) la numărul maxim de semnături necesare a fi colectate de către grupul de inițiativă pentru susținerea unui candidat la o funcție electivă sau pentru inițierea unui referendum”,

în partea stabilirii plafonului general al mijloacelor financiare ce pot fi virate în contul „Destinat grupului de inițiativă” prin raportarea rigidă la veniturile bugetului de stat și la numărul alegătorilor, plafon care pentru anul 2025 constituie 57.564,07 lei.

Astfel, sintagmele din normele citate, care duc la un plafon extrem de mic în coraport cu cheltuielile efective ce trebuie să fie suportate pentru a acumula un număr de 2500 de semnături, în opinia mea, este excesiv de restrictiv, ce contravine art.38 din Constituție prin instituirea unei limitări abuzive și contrare jurisprudenței CtEDO a dreptului persoanei de a fi ales, după cum v-om expune infra.

În conformitate cu art. 38 alin. (1)-(3) al Constituției Republicii Moldova - Dreptul de vot și dreptul de a fi ales

(1) Voința poporului constituie baza puterii de stat. Această voință se exprimă prin alegeri libere, care au loc în mod periodic prin sufragiu universal, egal, direct, secret și liber exprimat.

(2) Cetățenii Republicii Moldova au drept de vot de la vârsta de 18 ani, împliniți până în ziua alegerilor inclusiv, excepție făcând cei puși sub interdicție în modul stabilit de lege.

(3) Dreptul de a fi aleși le este garantat cetățenilor Republicii Moldova cu drept de vot, în condițiile legii.

Potrivit dispozițiilor art. 54 al Constituției Republicii Moldova - Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

³ În această parte a formularului se vor menționa prevederile contestate în fața Curții Constituționale, potrivit competenței sale *ratione materiae*. Aceste prevederi trebuie să fie aplicabile la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Articolul 3 al Primului Protocol la Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale - Dreptul la alegeri libere, statuează că Înaltele Părți Contractante se angajează să organizeze, la intervale rezonabile, alegeri libere cu vot secret, în condiții care să asigure libera exprimare a opiniei poporului cu privire la alegerea corpului legislativ.

Remarcăm că prezenta cerere corespunde criteriilor de admisibilitate stabilite prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, cum urmează:

- 1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- 2) excepția este ridicată de una din părți sau de reprezentantul acesteia;
- 3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- 4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Țin să menționez că anume în baza acestor prevederi legale a fost determinat plafonul maxim admisibil al cheltuielilor ce pot fi efectuate de grupul de inițiativă, și că anume pentru încălcarea lor eu am fost sancționat în baza actului administrativ contestat în instanța de judecată competentă – Curtea de Apel Centru.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție⁴

După cum am menționat supra, normele legale ale căror neconstituționalitate se invocă aduc o atingere dreptul de a fi ales, garantat de Constituție, stabilit prin art.38 alin. (1) și (2), unde se consacră dreptul cetățenilor de a participa la guvernare, inclusiv prin dreptul de a fi aleși. Acest drept fundamental nu poate fi golit de conținut prin impunerea unor constrângeri financiare care fac imposibilă, în practică, desfășurarea activităților indispensabile colectării semnăturilor de susținere a candidaturii.

Or, pentru a avea posibilitatea de a concura pentru funcția electivă de deputat în Parlamentul Republicii Moldova, concurentul independent (persoana fizică), trebuie să acumuleze un număr de 2500 semnături.

Colectarea semnăturilor pentru un candidat independent presupune: mobilizarea voluntarilor și a colectorilor; cheltuieli de transport pe teritoriul Republicii Moldova; logistică administrativă minimă.

Deoarece CEC atribuie la plafonul general al mijloacelor financiare ce pot fi transferate în contul cu mențiunea "Fond electoral"/"Destinat grupului de inițiativă" și „contravaloarea” acțiunilor de voluntariat, este evident că costurile reținute de CEC, atribuite la plafonul reglementat de norma contestată, vor depăși suma plafonului respectiv, motiv pentru care, este cert că în raport cu aceste cheltuieli inevitabile, plafonul de 57.564,07 lei este derizoriu și transformă dreptul constituțional de a candida într-un drept pur teoretic și iluzoriu.

La fel, din considerentele indicate conchidem că plafonul instituit prin norma contestată constituie o restrângere a exercițiului dreptului de a fi ales, contrar exigențelor art. 54 al Constituției Republicii Moldova.

⁴ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta de ce consideră aplicabil unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție, adică va argumenta dacă există o ingerință în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție.

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție⁵

Potrivit jurisprudenței constante a Curții Constituționale a Republicii Moldova (de ex. HCC nr. 55/1999, HCC nr. 7/2016, HCC nr. 11/2019), jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (de ex. cauzele *Kommersant Moldovy c. Moldovei*, cererea nr. 41827/02, *W. v. UK* nr.9749/82 din 08.07.1987 §59, *Olsson v. Sweden* nr. 10465/83 din 24.03.1988, §59, *Gnahore v. France* 19.09.2000, §50, *S.C. Antares Transport – S.A. și S.C. Transroby – S.R.L. împotriva României*) orice restrângere a drepturilor electorale trebuie să fie:

1. prevăzută de lege,
2. să urmărească un scop legitim,
3. să fie proporțională și necesară într-o societate democratică.

În speță, reglementările legale citate, care, prin aplicarea lor strict-o senso, au atras determinarea plafonului de cheltuieli de 57.564,07 lei, nu îndeplinesc condiția proporționalității.

Realitatea socială și politică demonstrează că pentru colectarea a până la 2.500 de semnături, candidatul trebuie să mobilizeze voluntari, să acopere cheltuieli de transport, logistică, materiale tipărite, eventual remunerații pentru colectori, precum și costuri administrative, precum și cheltuieli pentru promovare în rețelele de socializare. Estimările obiective ale costurilor (care, în modul interpretat de CEC, depășesc frecvent 200.000–300.000 lei) arată că plafonul actual face practic imposibilă colectarea semnăturilor, decât în mod formal și limitat.

Astfel, reglementările legale contestate creează o barieră artificială, transformând un drept constituțional într-un drept teoretic și iluzoriu, ceea ce contravine jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.

Amintim că în jurisprudența CEDO există unele hotărâri relevante prezentei spețe.

În cauza *Tanase c. Moldovei* (Marea Cameră, 2010), Curtea a subliniat că restricțiile în materie electorală trebuie analizate prin prisma principiului proporționalității și nu pot goli de conținut dreptul de a fi ales.

În cauza *Zdanoka c. Letoniei* (2006), s-a reținut că statul are o anumită marjă de apreciere în reglementarea condițiilor electorale, dar aceasta nu este nelimitată, iar restricțiile care afectează însăși esența dreptului sunt inadmisibile.

⁵ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta, după caz, de ce consideră că îi este încălcat unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție. Este recomandabil ca acesta să urmeze, în argumentarea sa, următorii pași: (1) dacă ingerința în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție este prevăzută de lege; în caz afirmativ, (2) dacă ingerința urmărește realizarea unui scop legitim permis de Constituție; în caz afirmativ, (3) dacă există o legătură rațională între ingerință și scopul legitim urmărit; în caz afirmativ, (4) dacă ar putea fi instituite alte măsuri legislative la fel de eficiente și mai puțin intruzive pentru dreptul/drepturile fundamentale în discuție; în caz afirmativ, (5) dacă ingerința este proporțională cu scopul legitim urmărit.

De asemenea, în cauza *Russian Conservative Party of Entrepreneurs și alții c. Rusia* (2007), Curtea a constatat că barierele excesive impuse partidelor și candidaților (inclusiv financiare) contravin art. 3 Protocolul nr. 1 la CEDO, care garantează dreptul la alegeri libere.

Aplicând aceste principii, plafonul actual în Republica Moldova, care reduce resursele financiare la un nivel neacoperitor, reprezintă o restrângere disproporționată și lipsită de raționalitate.

Totodată, relevante cauzei date sun și constatările formulate anterior de Curtea Constituțională în alte cauze, fiind vorba despre Hotărârea nr. 32/2015, în care Curtea a menționat că accesul la procesul electoral trebuie să fie efectiv și real, nu formal.

Mai mult, în hotărârea nr. 11/2019, Curtea a subliniat că „legislatorul nu poate reglementa condiții care, în mod indirect, ar goli de conținut drepturile electorale garantate constituțional”.

Or, plafonul de 57.564,07 lei, raportat la posibilitatea legală ca fiecare membru al grupului să poată dona până la 96.000 lei, demonstrează o contradicție internă a legislației, care permite acumularea de resurse, dar interzice cheltuirea lor. Aceasta constituie o încălcare evidentă a principiului securității juridice și al previzibilității legii.

Prin stabilirea plafonului maximal de 57.564,07 lei, legiuitorul și Comisia Electorală Centrală au instituit o limitare care face imposibilă, în practică, exercitarea dreptului de a candida independent.

Nu în ultimul rând facem referire la contradicția internă a legislației. Or, potrivit art. 57 alin. (4) din Codul electoral, o persoană fizică poate dona până la 6 salarii medii lunare pe economie, ceea ce pentru anul 2025 constituie circa 96.000 lei. În aceste condiții, o singură donație legală depășește plafonul total al cheltuielilor admise pentru întreg grupul de inițiativă. Această incoerență legislativă afectează principiul securității juridice și creează confuzie în aplicarea normelor.

În lumina acestor precedente, prevederile legale contestate, care stabilesc un plafon foarte mic de cheltuieli, este o barieră excesivă și nejustificată.

F. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)⁶

- copia hotărârii CEC nr. 3781 din 13.08.2025, ce constituie obiectul acțiunii în ordinea contenciosului administrativ.

13.08.2025

13.08.2025

⁶ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va enumera documentele relevante (extrasul cu prevederile normative contestate, alte hotărâri sau decizii ale Curții Constituționale cu un obiect similar, alte hotărâri sau decizii cu obiect similar pronunțate de alte curți constituționale, jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, studii de drept comparat), pe care le va anexa.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării⁷

Declarăm pe propria onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice, fapt pentru ce semnăm la final.

⁷ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va declara pe propria sa onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice, semnând la final.

ÎNCHEIERE

25 august 2025

municipiul Chișinău

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ
al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

În componența:

Președintelui completului, judecător
Judecători
Grefier

Sîrbu Victoria
Bagrin Lucia și Cașcaval Andrei
Morozov Sabrina

examinând în ședință publică, cererea înaintată de avocatul Corceac Sorin, în interesele reclamantului Năstase Andrei, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cauza de contencios administrativ intentată la acțiunea depusă de Năstase Andrei împotriva Comisiei Electorale Centrale, cu privire la anularea pct. 5 și 6 din Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3781 din 13 august 2025 și obligarea Comisiei Electorale Centrale să recalculeze plafonul cheltuielilor în baza rapoartelor corectate,

a c o n s t a t a t:

La 16 august 2025, reclamantul Năstase Andrei a depus acțiune în contencios administrativ (contestație în materie electorală) îndreptată către Comisia Electorală Centrală, solicitând:

1) anularea, în parte, a actului administrativ individual defavorabil, și anume a Hotărârii CEC nr. 3781 din 13 august 2025, în ceea ce privește sancțiunea avertismentului și obligația de virare a sumei de 115 576,65 lei (pct. 5 și 6 din dispozitiv), care se referă la reclamantul Năstase Andrei;

2) obligarea Comisiei Electorale Centrale să recalculeze plafonul cheltuielilor în baza rapoartelor corectate, care confirmă respectarea limitelor legale.

În cadrul ședinței de judecată din 25 august 2025, avocatul Corceac Sorin, acționând în interesele reclamantului Năstase Andrei, a depus o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 53 alin. (1), (3) și (5) din Codul electoral, în partea ce vizează stabilirea plafonului general al mijloacelor financiare ce pot fi transferate în contul „Destinat grupului de inițiativă”.

În susținerea cererii, partea reclamantă a indicat că la caz sunt îturnite condițiile stabilite de lege pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate, și anume: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către reclamant și reprezentantul acestuia; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

În cadrul ședinței de judecată, reclamantul Năstase Andrei și avocatul Gorceac Sorin au pledat pentru admiterea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

În cadrul ședinței de judecată, reprezentanții Comisiei Electorale Centrale, Cuciuc Alexandru și Botnari Stanislav, au lăsat la discreția instanței soluționarea chestiunii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Studiind cererea înaintată de avocatul Corceac Sorin, în interesele reclamantului Năstase Andrei, cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității a unor prevederi legale, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră că cererea urmează a fi admisă, cu remiterea sesizării spre examinare Curții Constituționale, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171.

Conform prevederilor art. 12¹ din Codul de procedură civilă, (1) În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

(2) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

(3) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

(4) Dacă nu sunt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin. (2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

(5) Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Potrivit art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, coroborat cu dispozițiile art. 4 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 74 din 10 aprilie 2025 cu privire la Curtea Constituțională, în scopul exercitării activității de jurisdicție constituțională, Curtea Constituțională îndeplinește următoarele atribuții funcționale: exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova intenționează să devină parte.

Conform § 79 - 80 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, pentru interpretarea art.135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, „controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate. Curtea menționează că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil”.

3

Potrivit § 82 din hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, „*judcătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135, alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate*”.

În § 83 al aceleiași hotărâri, Curtea a reținut că „*verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale, iar judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la § 82*”.

Completul judiciar relevă că pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate, cu sesizarea Curții Constituționale, este necesară întrunirea cumulativă a condițiilor imperative prevăzute la art. 12¹ alin. (2) din Codul de procedură civilă, enunțat în prezenta încheiere, care, de altfel, rezultă și din hotărârea nominalizată a Curții Constituționale.

Completul judiciar reține că obiectul excepției de neconstituționalitate, invocat de avocatul Corceac Sorin, în interesele reclamantului Năstase Andrei, îl constituie dispozițiile art. 53 alin. (1), (3) și (5) din Codul electoral, care reglementează:

„(1) *Plafonul general la nivel național al mijloacelor financiare ce pot fi transferate în contul cu mențiunea „Fond electoral”/„Destinat grupului de inițiativă” constituie 0,1% din veniturile prevăzute în legea bugetului de stat pentru anul respectiv.*

(3) *La stabilirea plafonului general al mijloacelor ce pot fi virate în contul cu mențiunea „Fond electoral”/„Destinat grupului de inițiativă”, Comisia Electorală Centrală determină coeficientul după formula: plafonul general al mijloacelor financiare pe țară calculat conform alin. (1) se împarte la numărul total de alegători din țară stabilit la data adoptării hotărârii prevăzute la alin. (2).*

(5) *Plafonul general al mijloacelor financiare ce pot fi virate în contul cu mențiunea „Destinat grupului de inițiativă” se stabilește de către Comisia Electorală Centrală prin înmulțirea coeficientului stabilit la alin. (3) la numărul maxim de semnături necesare a fi colectate de către grupul de inițiativă pentru susținerea unui candidat la o funcție electivă sau pentru inițierea unui referendum*”.

La caz, Completul judiciar constată că, aceste prevederi (art. 53 alin. (1), (3) și (5) din Codul electoral) fac parte din categoria actelor normative cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, susceptibile de controlul de constituționalitate exercitat de Curtea Constituțională. Totodată, excepția a fost ridicată de o parte în proces, respectiv de reclamant prin reprezentantul său, ceea ce corespunde cerințelor legale privind titularii excepției. În plus, normele contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei, dat fiind că acestea reglementează plafonul mijloacelor financiare ce pot fi transferate în contul destinat grupului de inițiativă – aspect aflat în legătură directă cu obiectul litigiului. De asemenea, Completul judiciar atestă inexistența unei hotărâri anterioare a Curții Constituționale care să se fi pronunțat asupra dispozițiilor contestate, condiție care, de asemenea, este întrunită.

Astfel, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ conchide că, în speță, sunt întrunite cumulativ condițiile necesare pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate stabilite la art. 12¹ alin. (2) din Codul de procedură civilă și dezvoltate în jurisprudența Curții Constituționale, în special prin Hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016.

Completul judiciar menționează că cererea de sesizare a Curții Constituționale privind verificarea constituționalității normelor de drept indicate *supra*, constituie o

prerogativă a părții din proces, la caz, a reclamantului Năstase Andrei, iar prin ignorarea excepției de neconstituționalitate și rezolvarea litigiului fără soluționarea prealabilă a excepției de către Curtea Constituțională, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprii instanței judecătorești, ceea ce este inadmisibil.

Din considerentele enunțate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru ajunge la concluzia de a admite cererea depusă de avocatul Corceac Sorin, în interesele reclamantului Năstase Andrei, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, cu sesizarea în acest sens a Curții Constituționale.

Totodată, ca efect al admiterii cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră necesar să amâne pledoariile până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, în temeiul dispozițiilor art. 12¹ alin. (3) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art. 195 și 230 din Codul administrativ, în coroborare cu art. 12¹, 269 - 270 din Codul de procedură civilă, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

d i s p u n e:

Se admite cererea avocatului Corceac Sorin, în interesele reclamantului Năstase Andrei, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Se ridică excepția de neconstituționalitate și se remite Curții Constituționale sesizarea depusă de avocatul Corceac Sorin, în interesul reclamantului Năstase Andrei, privind controlul constituționalității prevederilor art. 53 alin. (1), (3) și (5) din Codul electoral.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele completului,
judecător

Sîrbu Victoria

Judecători

Bagrin Lucia

Cașcaval Andrei

Corespunde originalului
Judecător

